

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **U. K.**, zast. JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou se sídlem Nuselská 499/132, Praha 4, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 5. 2021, č. j. CPR-30701-5/ČJ-2020-930310-V230, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 8. 2021, č. j. 20 A 42/2021 - 22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce, JUDr. Anitě Pešulové, advokátce se sídlem Nuselská 499/132, Praha 4, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši **3 400 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.
- IV. Soud **vyzývá** zástupkyni žalobce, aby ve lhůtě **1 týdne** od doručení tohoto usnesení sdělila číslo bankovního účtu, na který má být odměna ustanovené zástupkyně vyplacena.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím uvedeným v záhlaví zčásti změnila rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 3. 10. 2019, č. j. KRPA-169126-42/ČJ-2019-000022, kterým rozhodla o správním vyhoštění žalobce dle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), tak, že změnila část výroku o počátku doby,

po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie. Ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdila a zamítla žalobcovo odvolání proti němu.

[2] Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji rozsudkem uvedeným v záhlaví zamítl. Neshledal důvodnou námitku, že si žalobce v době zajištění nebyl vědom toho, že pobývá na území České republiky nelegálně, jelikož naplnění skutkové podstaty dle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 zákona o pobytu cizinců nevyžaduje zavinění cizince. Daná námitka se navíc jeví jako nepravdivá, jelikož z blanketní žaloby proti rozhodnutí žalované o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění ze dne 28. 4. 2019 vyplývá, že ji podal sám žalobce a zástupce k uplatňování jeho práv mu byl ustanoven až následně. Musel proto vědět, že již nabylo právní moci rozhodnutí o jeho prvním správním vyhoštění a že jeho nerespektováním porušuje právní předpisy. Městský soud nepovažoval za věrohodné, že by nekomunikoval ani s jedním ze svých zástupců z řad advokátů, a i kdyby tomu tak bylo, jednalo by se o netečnost odporující zásadě „bdělým náleží práva“.

[3] Správní orgány se též dostatečně zabývaly přiměřeností zásahu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Ten ve své žalobě neuplatnil žádnou konkrétní námitku, která by mohla založit nepřiměřenost zásahu do jeho práv, a není z ní ani patrná žádná konkrétní překážka bránící jeho vycestování do země původu. Námitka, že se obává o svůj život kvůli dluhům, není ničím podložená a je velmi obecná, tudíž nezakládá překážku vycestování. Pokud se po návratu do země původu obává o život, je třeba jej odkázat na pomoc příslušných státních orgánů. Neshledal též důvodnou obecnou námitku porušení uváděných ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, jelikož k ní žalobce neuvedl žádné další námítky.

[4] K námitce ohledně délky doby zákazu pobytu na území EU uvedl, že se může zabývat pouze tím, zda správní orgány nepřekročily zákonem stanovené meze správního uvážení. Žalobci byla uložena délka správního vyhoštění v trvání 32 měsíců, která odpovídá zhruba polovině zákonné sazby. Městský soud vzhledem k ne zcela zanedbatelné době udržování protiprávního stavu a předchozího uložení správního vyhoštění neshledal v uložené délce překročení zákonem stanovených mezí.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů podřazených pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel spatřuje přijatelnost kasační stížnosti v tom, že napadený rozsudek je zatížen vadou, jež mohla mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Došlo k nesprávnému či nedostatečnému zjištění skutkového stavu ohledně jeho vědomosti o nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění a ohledně přiměřenosti dopadů rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Rozsudek městského soudu je též nepřezkoumatelný, jelikož se nevypořádal se žalobními námitkami pro jejich obecnost.

[7] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem, že se dopustil protiprávního jednání, jelikož se nacházel na území ČR v rozporu s dříve uloženým správním vyhoštěním. Již dříve žádal,

pokračování

aby bylo přezkoumáno, zda nedošlo k vybočení z diskreční pravomoci správního orgánu I. stupně. Takto koncipoval i svou žalobu, ačkoliv tuto námitku neuvedl výslovně. K tíži cizince neznalého jazyka nelze přičítat, že neuvedl konkrétní námitky. Městský soud pochybil, když bez dalšího převzal závěry správních orgánů. Stěžovatel nebyl svým tehdejším zástupcem informován o doručení dřívějšího rozhodnutí. Jeho stěžejní námitka spočívala v nevědomosti o nabytí právní moci předcházejícího správního rozhodnutí, takže se nabízela možnost, aby správní orgán zjistil u jeho zástupce, zdali jej vyrozuměl o doručení daného rozhodnutí. Tato skutečnost měla být zohledněna při stanovení doby zákazu vstupu na území Evropské unie.

[8] Dle článku 31 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků se smluvní státy zavazují, že nebudou stíhat pro nezákonný vstup nebo přítomnost uprchlíky, kteří přicházejí z území, kde byly ohroženy jejich život nebo svoboda ve smyslu čl. 1 dané úmluvy. Vůči cizinci, kterému bylo uloženo správní vyhoštění z důvodu dle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 1 a 2 zákona o pobytu cizinců, se proto uplatní výjimka uvedená v § 119a. Žalovaná tak měla zkoumat naplnění podmínek daného ustanovení.

[9] Správní orgány nesprávně posoudily proporcionalitu mezi závažností porušení veřejného pořádku a uloženým zákazem pobytu. Žalovaná ani městský soud se nezabývaly existencí nepřekonatelné překážky vycestování do Uzbekistánu. V zemi původu se dostal do problémů kvůli dluhům, banka mu zabavila veškerý majetek a jeho rodina byla nucena se odstěhovat k rodičům manželky. Pokud by nebyl dluh schopen splatit, hrozí mu smrt. Je obecně známou skutečností, že v Uzbekistánu je nereálné domoci se ochrany státních orgánů. Správní orgány si neobstaraly podklady ve vztahu k jeho obavě a v závazném stanovisku Ministerstva vnitra jsou pouze obecné informace, které nelze aplikovat na jeho případ.

[10] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že stěžovatel napadá pouze způsob rozhodování městského soudu, který nebude komentovat. Dále odkázala na své vyjádření k žalobě. Ve svém postupu neshledává pochybení a plně souhlasí s napadeným rozsudkem.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu

shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[13] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[14] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti též důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se NSS nejprve tímto důvodem a pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS). Napadený rozsudek nelze považovat za nepřezkoumatelný. Městský soud se dostatečně zabýval všemi žalobními námitkami, přičemž se vyjádřil i k námitce ohledně obavy o život kvůli dluhům. Skutečnost, že stěžovatel nesouhlasí s jeho závěry, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost.

[15] Dle stěžovatele mělo být zohledněno, že nevěděl, že na území ČR pobývá nelegálně, jelikož jej jeho dřívější zástupce neinformoval o vydání rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění. Dle judikatury NSS není podstatné, zdali stěžovatel skutečně nevěděl, že jeho pobyt nebyl v rozhodném období oprávněný, ale že se v rozhodné době zdržoval na území ČR nelegálně (srov. např. rozsudek ze dne 21. 9. 2016, č. j. 10 Azs 152/2016 - 29). Městský soud navíc v bodě 26. napadeného rozsudku uvedl, že blanketní žalobu ze dne 13. 5. 2019 proti rozhodnutí o zajištění podal sám stěžovatel, který tak musel vědět o dřívějším správním vyhoštění, a tedy i o neoprávněnosti svého pobytu na území ČR. Správní orgány tak nebyly povinny tuto skutečnost zohlednit při stanovení doby zákazu vstupu na území EU.

[16] Stěžovatel namítá, že v jeho případě mělo být zhodnoceno splnění podmínek dle § 119a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Dle tohoto ustanovení se rozhodnutí o správním vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bodů 6 a 7 nevydává, jestliže cizinec žádající o mezinárodní ochranu přichází přímo ze státu, kde mu hrozí pronásledování nebo vážná újma, a na území ČR vstoupí nebo zde pobývá bez povolení a sám se bez prodlení přihlásí policii nebo ministerstvu a prokáže závažný důvod pro svůj neoprávněný vstup nebo pobyt. Takovou námitku je třeba odmítnout jako nepřípustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť nebyla uplatněna v řízení před městským soudem. Nejvyšší správní soud navíc nepřehlédl, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro aplikaci daného ustanovení, jelikož mu nebylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bodů 6 či 7, ale podle bodu 9. Není též žadatelem o mezinárodní ochranu a sám se nepřihlásil policii ani ministerstvu. Správní orgány tedy nebyly povinny posuzovat splnění podmínek dle § 119a odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

[17] Stěžovatel dále namítá, že se správní orgány ani městský soud dostatečně nezabývaly jeho obavami z návratu do Uzbekistánu. Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil, že stěžovatel při podání vysvětlení ze dne 28. 4. 2019 (č. l. 17 správního spisu) pouze obecně tvrdil, že má v zemi původu problémy, jelikož si půjčil hodně peněz. Tímto tvrzením se dostatečně zabývalo závazné stanovisko Ministerstva vnitra, ze kterého poté vyšla správní rozhodnutí. Dle rozsudku NSS ze dne 30. 5. 2018, č. j. 10 Azs 301/2016 - 44, platí: „Nehospodárným, ba až absurdním, by se vůči správnímu orgánu jevil požadavek na iniciativní vyhledávání a prokazování skutečností, kterými disponuje účastník řízení, jejichž

pokračování

uplatnění mu je zjevně ku prospěchu, avšak v řízení je neuplatní.“ Správní orgány tak nebyly povinny si obstarat podklady vztahující se k jeho obavě. Tvrzení, že mu v Uzbekistánu kvůli dluhům hrozí smrt, poprvé uvedl až v žalobě. Městský soud v bodě 27. napadeného rozsudku konstatoval, že se jedná o ničím nepodložené tvrzení, které je natolik obecné, že je nelze považovat za překážku ve vycestování, a že pokud má skutečné obavy o svůj život, je třeba jej odkázat na pomoc příslušných státních orgánů v Uzbekistánu. Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob nejsou bez dalšího skutečností relevantní pro návrat do vlasti z důvodu správního vyhoštění (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 5. 2020, č. j. 4 Azs 420/2019 - 47).

[18] Co se týče námitky nepřiměřeně stanovené doby zákazu pobytu na zemí EU, NSS odkazuje na rozsudek ze dne 8. 1. 2021, č. j. 3 Azs 219/2019 - 27, dle kterého platí, že *„stanovení doby zákazu vstupu na území EU je záležitostí správního uvážení příslušného správního orgánu, a podléhá proto omezenému soudnímu přezkumu.*“ Horní hranice pro stanovení zákazu pobytu je v daném případě 5 let. Stěžovateli byla tato doba stanovena v délce 32 měsíců. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem uvedeným v bodě 31. napadeného rozsudku, že s ohledem na dobu udržování protiprávního stavu a dřívějšího uložení správního vyhoštění, které stěžovatel nerespektoval, nepřekračuje uložená doba zákazu pobytu zákonné meze správního uvážení.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[21] Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2021, č. j. 9 Azs 195/2021 - 25, byla stěžovateli ustanovena zástupkyní JUDr. Anita Pešulová, advokátka se sídlem Nuselská 499/132, Praha 4. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni odměnu za jeden úkon právní služby, a to doplnění kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 3 100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky]. Ustanovená zástupkyně nedoložila, že by proběhla první porada s klientem, proto jí NSS nepřiznal odměnu za úkon dle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu. Zástupkyně stěžovatele též nedoložila, že je plátkyní daně z přidané hodnoty. Celková odměna proto činí částku ve výši 3 400 Kč, která jí bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

[22] Nejvyšší správní soud dále vyzval zástupkyni stěžovatele ke sdělení čísla bankovního účtu, na který má být vyplacena odměna ustanovené zástupkyně. Určil jí k tomu lhůtu 1 týdně, kterou vyhodnotil jako přiměřenou povaze požadovaného úkonu.

V případě neuposlechnutí výzvy ve stanovené lhůtě může být zástupkyni uložena pořádková pokuta podle § 44 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. prosince 2021

JUDr. Radan Malík
předseda senátu